

TILLÆG TIL
MILJØTILLADELSE
TIL HUSDYRBRUGET
HESTEHAVEGAARD,
HESTEHAVEN 3, 8970
HAVNDAL

Registreringsblad - Miljøtilladelse

Hovedmatrikelnr.	13b, Udbyover By, Udbyneder
Cvr. nr.	19321096
Ejer, ansøger og driftsansvarlig	Gårdejer Niels Aage Virenfeldt Nørager
Tilladelsesbetegnelse	§ 16 b svinebrug <3.500 kg N/år
Tilsynsmyndighed:	Randers Kommune
Sagsnummer	09.17.21-P19-1-24
Sagsbehandler	Peter Dalgas Kruse
Tilladelsens dato	6. januar 2025

Indhold

Registreringsblad - Miljøtilladelse.....	2
Resumé	4
Generelle forhold.....	4
Vilkår for tillæg.....	6
Generelt	6
Anlæg.....	6
Produktionsareal og staldindretning	6
Gyllekøling	6
Lugt	7
KOMMUNENS VURDERING	8
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	8
Kommunens vurderinger og bemærkninger.....	9
Placering	9
Kommunens vurderinger og bemærkninger.....	10
Natur	10
Kommunens vurderinger og bemærkninger.....	11
Lugt	12
Kommunens vurderinger og bemærkninger.....	12
Afstandskrav	15
Kommunens vurderinger og bemærkninger.....	17
Opbevaring/ håndtering af husdyrgødning.....	18
Kommunens vurderinger og bemærkninger.....	19
Offentliggørelse	19
Partshøring.....	19
Offentliggørelse af tilladelsen	19
Klagevejledning.....	20
Hvem kan klage?	20
Hvordan klager jeg?	20
Kan jeg blive fritaget for brug af Klageportalen?	21
Må tilladelse udnyttes, hvis den påklages?	21
Bilag:	21

Resumé

Husdyrbruget fik den 8. august 2023 miljøtilladelse til omlægning fra malkekvæg til slagtesvineproduktion. Miljøtilladelsen omfatter ombygning af den eksisterende kostald, samt en forlængelse med ét spær (151 m²). Miljøtilladelsen er endnu ikke udnyttet.

Dette tillæg vedrører en ændring og en udvidelse af det oprindelige projekt. Det er stadig planen at ombygge den eksisterende kostald, men der indrettes nu udleveringsrum i stedet for produktionsareal i den vestlige sektion af stalden (de første ca. 12 m nærmest nabo). Til gengæld forlænges stalden yderligere mod øst og her etableres to nye sektioner med 520 m² produktionsareal. Dermed øges det samlede produktionsareal i stalden fra 1.027 til 1.294 m². Det er oplyst at der er 1.990 stipladser (0,65 m²/ stiplads) og dermed er der ikke tale om et IE-svinebrug. Der ændres ikke på øvrige bygninger eller beholdere til gødningsopbevaring (se situationsplan bilag 1).

Der meddeles dispensation fra kravet om 30 m fra den nye tilbygning til naboskel (Hestehaven 5).

På baggrund af de stillede vilkår i tillægget, miljøtilladelsen og de generelle regler for husdyrbrug vurderer Randers Kommune, at husdyrbruget ikke vil give anledning til uacceptable påvirkninger af omgivelserne, og at husdyrbruget vil kunne drives uden væsentlige gener for omgivelserne, når driften sker i overensstemmelse med disse regler.

Generelle forhold

Randers Kommune godkender ved tillæg til miljøtilladelsen, i henhold til § 16b, stk. 2 i Husdyrbrugloven¹ udvidelse af svinebruget Hestehavegaard, Hestehaven 3, 8970 Havndal. Tillægget gives på betingelse af, at de nærmere fastsatte vilkår i heri overholdes.

Vilkårene i tillægget er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser. Øvrig lovgivning - f.eks. den til enhver tid gældende Godkendelsesbekendtgørelse², Husdyrgødningsbekendtgørelse³ og Gødningsanvendelsesbekendtgørelse⁴ skal også overholdes og særlig bemærkes:

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse 2024-10-16 nr. 1089 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

⁴ Bekendtgørelse 2024-07-16 nr. 931 om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning.

- At der på arealer hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal foretages effektiv rengøring efter endt ophold (eks. udleveringsrum og service- og gangarealer m.v.).

Ud over vilkår og de generelle regler, skal driftsansvarlige desuden være opmærksom på følgende:

- At grundlaget for tilladelsen er den sidst indsendte ansøgning, skema nr. 243724, version 4.
- At ændring, etablering, eller reovering af bygninger, pladser, siloer, opbevaringstanke. m.v. i forhold til sidst indsendte ansøgning skal anmeldes til kommunen.
- At øvrige nødvendige godkendelser eller tilladelser skal indhentes separat, herunder byggetilladelse samt udlednings- og nedsivningstilladelse til regnvand.
- At der er en udnyttelsesfrist på 6 år fra tillægget er meddelt.
- At tillægget betragtes som udnyttet når evt. byggeri er afsluttet, samt ved enhver ændring, som er i overensstemmelse med tillægget, dvs. både ved hel og delvis udnyttelse af tillægget.
- At alle vilkår er gældende fra det tidspunkt, tillægget er udnyttet, medmindre andet er angivet.
- At tillægget eller dele heraf til hver en tid kan bortfalde, hvis den ikke har været udnyttet i en sammenhængende periode på 3 år.

Vilkår for tillæg

Generelt

1. Et eksemplar af tillægget skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om indholdet.
2. Husdyrbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tillægget, dog med de eventuelle ændringer der fremgår af vilkårene.
3. Ved udnyttelse af tillægget bortfalder vilkår 2, 4, 6, 7, 20 og 21 i miljøtilladelsen af 8. august 2023.

Anlæg

Produktionsareal og staldindretning

4. Den maksimale størrelse af produktionsarealer og fordeling af staldsystemer skal være i overensstemmelse med tabel 1 og situationsplan, bilag 1:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Ny slagtesvinestald	1.169	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv	645
Nybyg slagtesvin	151	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv	129
800 stipladser	628	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv	520
Samlet produktionsareal			1.294

Tabel 1: Fordeling af staldsystemer/produktionsarealer i de enkelte stalde

Gyllekøling

5. Gyllekanalerne i slagtesvinestaldene - i alt 970 m² – skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
6. Varmepumpen skal have en køleeffekt på minimum 12,9 kW og maksimum 43,65 kW.
7. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 113.004 kWh.

Lugt

8. Afkasthøjde (mindst 8 m over terræn), placering (én række umiddelbart nord for tagryg) og antal (15 stk.) af ventilationsafkast skal være i overensstemmelse med oplysningerne i OML-beregningen (bilag 3) og "Supplerende notat vedr. OML beregning" (bilag 4).
9. Afkastenes indre diameter skal være 0,915 m.

KOMMUNENS VURDERING

Husdyrbruget fik den 8. august 2023 en miljøtilladelse efter Husdyrbruglovens § 16b til omlægning fra malkekvæg til slagtesvineproduktion. Miljøtilladelsen omfatter ombygning af den eksisterende kostald, samt en forlængelse med ét spær (6 m). Miljøtilladelsen er endnu ikke udnyttet.

Dette tillæg vedrører en ændring og en udvidelse af det oprindelige projekt. Det er stadig planen at ombygge den eksisterende kostald, men der indrettes nu udleveringsrum i stedet for produktionsareal i den vestlige sektion af stalden (de første ca. 12 m nærmest nabo). Til gengæld forlænges stalden yderligere mod øst og her etableres to nye sektioner med 520 m² produktionsareal. Dermed øges det samlede produktionsareal i stalden fra 1.027 til 1.294 m². Det er oplyst at der er 1.990 stipladser (0,65 m²/ stiplads) og dermed er der ikke tale om et IE-svinebrug. Der ændres ikke på øvrige bygninger eller beholdere til gødningsopbevaring (se situationsplan bilag 1).

Vurderingen omhandler kun forhold der ændres ved udnyttelse af dette tillæg. For øvrige forhold henvises til miljøtilladelsen.

Det bemærkes, at kommunen (jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 2) ved vurderingen skal inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Der er tale om en omlægning fra kvæg til svin. Flere af de tidligere kvægstalde nedlægges og produktionsarealet reduceres med ca. 27 %. Da emissionen af ammoniak og lugt (pr. m²) fra svinestalde generelt er højere end fra kvægstalde medfører omlægningen samlet set en forøgelse af lugt- og ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Dermed er miljøpåvirkningen fra "ansøgt drift" højere end den fra "nudrift" og "8 års-drift".

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ansøger har redegjort for anvendelse af bedst tilgængelig teknik. Randers Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget med de generelle krav og de stillede vilkår i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Ammoniak og staldindretning

I ansøgningssystemet, Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget en beregning af det emissionsniveau (BAT-krav) for ammoniak, der er opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi. Der beregnes et samlet BAT-krav for husdyrbrugets anlæg (produktionsareal i stalde og areal af gødningslagre) ud fra emissionsfaktorerne i Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Det skal her bemærkes at udleveringsrummet ikke er medregnet som produktionsareal.

Det samlede BAT-krav (inkl. lagre) er beregnet til 2.305 kg N/år. Husdyrbruget vurderes at leve op til det beregnede BAT-niveau, da husdyrbrugets samlede ammoniakfordampning er beregnet til 2.302 kg N/år, jf. ansøgningssystemet, Husdyrgodkendelse.dk.

Det er en forudsætning for ammoniakberegningerne, at husdyrbrugets stald er indrettet med, det oplyste staldsystem og at størrelsen og fordelingen af produktionsarealet er i overensstemmelse med det oplyste. Det er desuden en forudsætning, at overfladearealet af opbevaringslagre er i overensstemmelse med det oplyste. Der er stillet vilkår i overensstemmelse hermed.

Det er desuden en forudsætning at der etableres gyllekøling i stalden. Det er oplyst at det samlede gyllekummeareal i det valgte staldsystem udgør 75 % af produktionsarealet ($0,75 \cdot 1.294 \text{ m}^2 = 970 \text{ m}^2$). Den ønskede ammoniakreduktionsprocent (ved 8.760 timers drift i husdyrgodkendelse.dk) er 10,6 %. Dermed kan den nødvendige specifikke køleeffekt (x) beregnes til $13,3 \text{ W/m}^2$ ud fra følgende formel: $10,6 \% = 0,85x - 0,004x^2$. Pumpens nødvendige køleeffekt skal være på minimum ($13,3 \text{ W/m}^2 \times 970 \text{ m}^2$) = 12,9 kW. Pumpen skal levere en årlig køleydelse på minimum ($12,9 \text{ kW} \times 8.760 \text{ timer}$) 113.004 kWh.

Der er tale om nybyggeri og der er ingen oplysninger om køleeffekten på den anvendte varmepumpe. Den øvre grænse for den specifikke køleeffekt er 45 W/m^2 jf. figur 1 i MELT-indstillingen. Køling herudover vil ikke reducere ammoniakfordampningen yderligere, men alene medføre forøget strømforbrug. Pumpens køleeffekt må derfor ikke overskride ($45 \text{ W/m}^2 \times 970 \text{ m}^2$) 43,65 kW. Der er i overensstemmelse med ovennævnte beregninger, stillet vilkår for dimensionering af gyllekølingsanlægget.

Placering

I forhold til Retningslinjerne i Kommuneplan 2021 er husdyrbrugets anlæg beliggende

- i et område, som er udpeget som landbrugsområde,

- uden for særlige landskabelige- eller kulturhistoriske interesseområder,
- Inden for særlige geologiske interesseområder,
- uden for kirkebyggelinjer, fredninger, skovbyggelinjen, strandbeskyttelseslinjen, sø- og åbeskyttelseslinjen, fortidsmindebeskyttelseslinjen og beskyttede sten- og jorddiger,
- uden for lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder,
- uden for naturområder og mulige naturområder, herunder også internationale naturbeskyttelsesområder.

Miljøtilladelsen omfatter primært eksisterende uændrede bygninger. Dog forlænges stalden til slagtesvin med yderligere ca. 25 m.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Eksisterende anlæg og den nye tilbygning er placeret uden for områder, hvor landskabelige og kulturhistoriske hensyn i særlig grad skal varetages. Det vurderes, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af landskabelige og kulturhistoriske værdier og at der ikke er grundlag for at stille skærpene vilkår til beplantning eller projektets udformning og placering.

I geologiske interesseområde skal byggeri, beplantning og anlægsarbejder m.v. som kan sløre landskabets dannelsesformer undgås. Bygninger og nye anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendige for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri er undtaget.

Randers Kommune vurderer, at der med den valgte placering af den nye bygning (tilbygning) undgås unødige bygningsspredning.

Randers Kommune vurderer desuden, at der under hensyntagen til intern logistik m.v. ikke findes bedre alternativer til placering af de nye bygninger.

Natur

For projektet gælder følgende:

- Ammoniakemissionen fra det samlede anlæg, herunder lagre af husdyrgødning er beregnet til 2.302 kg N/år i ansøgt drift og 2.057 kg N/år i nudrift og 8 års-drift.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 1-natur (Elle- og askeskov i Ellekær skov ved Randers Fjord) ligger ca. 4 km nordvest for staldanlægget.

- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 2-natur (overdrev n533-01-ov ved Udbyover Sø) ligger ca. 1,7 km vest for staldanlægget.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 3-natur (overdrev n532-02-ov) ligger ca. 600 m sydvest for staldanlægget.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det generelle beskyttelsesniveau

Husdyrbrugloven fastlægger, at husdyrbrug maksimalt må totalbelaste kortlagte habitatnaturtyper i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1-natur) med 0,7 kg N/ha år, 0,4 kg N/ha år eller 0,2 kg N/ha år, afhængig af kumulation med andre husdyrbrug i nærområdet.

Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 1-natur.

For højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 2-natur) er beskyttelsesniveauet en totaldeposition på 1,0 kg N/ha år.

Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 2-natur.

For øvrige heder, og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere. Merdepositionen af ammoniak på overdrevet sydvest for anlægget er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,1 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 3 natur.

For øvrig natur omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke omfattet af ovennævnte kategorier, gælder, at udvidelsen ikke må medføre en tilstandsændring. Nærmeste § 3-naturområde er en sø beliggende ca. 630 m sydøst for anlægget. Merdepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af søen.

Skærpet beskyttelsesniveau

Påvirkninger fra staldanlægget:

Randers Kommune vurderer, at ammoniakdepositioner, som er lavere end Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau ikke giver anledning til en væsentlig miljøpåvirkning, og at der derfor ikke er grundlag for at skærpe Husdyrbruglovens afskæringskriterier for kvælstofbelastning af naturarealer.

Med hensyn til arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, vurderer Randers Kommune, at der fra staldanlægget ikke vil ske en væsentlig påvirkning af disse arters levesteder, yngle- eller rastepladser. Det tillægges vægt, at Randers Kommune med undtagelse af Odderen ikke har kendskab til forekomst af disse arter indenfor en afstand af 900 meter fra staldanlægget, og at merpåvirkningen af potentielle levesteder (vandhuller mv.) med ammoniak indenfor denne afstand ikke er væsentlig, jf. ovenstående. Desuden tillægges vægt, at Udbyneder Landkanal, som Odderen potentielt kan være tilknyttet, ikke vurderes nævneværdigt påvirket af ammoniakemissionen fra husdyrbruget.

Lugt

Ansøgningssystemet beregner, ud fra Husdyrbruglovens afskæringskriterier, en nødvendig minimumsafstand til byzone, beboelse i samlet bebyggelse og til beboelse udenfor samlet bebyggelse (lugtgeneafstande). Beboelser som ejes af ansøger selv og beboelser med landbrugspligt er ikke omfattet af Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau. Samtidig beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, hvor afstanden fra de enkelte stalde/staldafsnit til de før nævnte boligområder vægtes i forhold til lugtafgivelsen. Se tabel 3.

	Lugtgeneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Adresse / by
Byzoneområde:	426 m	2.371 m	Havndal
Beboelse i samlet bebyggelse	296 m	893 m	Udbynedervej 7
Beboelse uden for samlet bebyggelse	134,6 m	124,3 m	Hestehaven 5

Tabel 3: Lugtgeneafstand sammenholdt med vægtet gennemsnitsafstand.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Nærmeste byzone og nærmeste beboelse udenfor samlet bebyggelse er beliggende væsentligt længere væk end geneafstanden. Som det fremgår af tabel 3, overholder det ansøgte dyrehold derimod ikke Husdyrbruglovens

lugtgenekriterium (maksimal lugtkoncentration på 15 odour-units (OUE/m³) for nærmeste beboelse uden for samlet bebyggelse (Hestehaven 5), beregnet efter godkendelsessystemets lugtspredningsmodeller (FMK og Ny). Lugtspredningsmodellen "FMK" giver den længste geneafstand på 134,6 m, hvilket er mere end den vægtede gennemsnitsafstand på 124,3 m til beboelsen på Hestehaven 5.

Ansøger kan erstatte beregningerne i ansøgningssystemet med beregninger foretaget i OML-modellen (Operationel Meteorologisk Luftkvalitetsmodel udarbejdet af Danmarks Miljøundersøgelser). OML-modellen er mere nøjagtig, fordi der kan beregnes på de faktiske værdier for nøgleparametre som ventilationens placering, udformning, afkasthastighed, diameter, afksthøjde, kildestyrke, samt staldtemperatur. Ansøger kan dog kun erstatte beregninger efter FMK-modellen med OML-modellen i tilfælde, hvor der på husdyrbruget er "meget afvigende ventilationsforhold". Ansøger har oplyst, at afkastene forhøjes (placeres i/nær kip). Det er desuden oplyst, at der bliver sat "miljøkryds" i alle ventilationsafkast. Normalt placeres afkast længere nede på taget (centralt i sektionerne) og i to rækker (en på hver tag-side) og der anvendes ikke miljøkryds. Ansøger har fremsendt OML-beregninger for "normal" og for "afvigende" ventilationsforhold. Resultaterne af OML-beregningerne fremgår af tabel 4.

	Husdyrbruglovens lugtgenekriterier (OU)	Lugt OML (Normal ventilation)	Lugt OML (Afvigende ventilation)
Byzoneområde Havndal (retning 270°, afstand 2,3 km)	5	<5	<4
Beboelse i samlet bebyggelse Udbynedervej 7 (retning 320°, afstand 878 m)	7	<5	<4
Beboelse uden for samlet bebyggelse Hestehaven 5 (retning 230°, afstand 105 m)	15	20	13
Madsdige 6 (retning 290°, afstand 310 m)	15	7	5

Sletten 2 (retning 50°, afstand 275 m)	15	9	6
--	----	---	---

Tabel 4: Lugtgenekriterierne (Husdyrbrugloven) sammenholdt med lugt beregnet i OML. Bemærk at afstande er målt fra OML koordinat 0,0.

Beregningerne viser at geneafstanden reduceres markant ved afvigende ventilationsforhold i forhold til normal. Randers Kommune har på den baggrund vurderet, at husdyrbrugets ventilationsforhold (forhøjede afkast med miljøkryds) er ”meget afvigende” og at der er adgang til at erstatte FMK-modellen med OML-modellen.

Udbredelsen af lugt til omgivelserne i OML-modellen for afvigende ventilationsforhold, kan ses i OML-resultatfilen (bilag 3, side 4). I den anvendte OML-model (ver. 7.00) anvendes vejrdata for 10 år. Som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning skal beregningsresultaterne i denne model tolkes skarpt. Skarp tolkning betyder, at lugtgenekriteriet for beboelse uden for samlet bebyggelse (15 OUE/m³) kun skal være opfyldt i den retning og afstand (fra modellens vægtede lugtcentrum) hvor beboelsen ligger. Hestehaven 5 ligger i retning 230° (sydvest) og i en afstand af 105 m fra OML-koordinat 0,0 (centrum af eksisterende kostald). Ifølge OML-resultatfilen (µg/m³ svarer til OUE/m³) er lugtkoncentrationen her beregnet til 13 OUE/m³ og dermed er Husdyrbruglovens lugtgenekriterie overholdt. Som det fremgår af tabel 4 og bilag 3 er lugtgenekriterierne også overholdt for byzone, samlet bebyggelse og for øvrige nærtliggende naboboliger.

Randers Kommune har vurderet ventilationsydelsen, som er anvendt i OML-beregningen. Lugtemissionen fra dyreholdet er beregnet i ansøgningssystemet (Husdyrgodkendelse.dk) og er for slagtesvin kun gældende ved ventilationsydelser på 100-140 m³/stiplads/time (jf. Klagenævnsafgørelse NMK-132-00750). Hvis der i OML-beregningen anvendes højere ventilationsydelser underestimeres lugtbelastningen af de omkringliggende beboelser.

Det er oplyst at der er 1.990 stipladser og 15 ventilationsafkast med samme ventilationsydelse.

Den vejledende minimumsventilationsydelse for slagtesvin er 100 m³/stiplads/time svarende til i alt 199.000 m³/time for den ansøgte stald. Omregnet til m³/sekund bliver det 55,28 - svarende til 3,69 m³/sekund pr. afkast.

Øvre grænse for ventilationsydelse (95 % -fraktil) for slagtesvin er 140 m³/stiplads/time, svarende til i alt 278.600 m³/time for den ansøgte stald. Omregnet til m³/sekund bliver det 77,39 – eller 5,16 m³/sekund pr. afkast

I OML-resultatfilerne er ventilationen angivet til 3,49 normal m³/sekund pr. afkast. 1 normal m³ = 1,073 m³. Dermed kan ventilationen beregnes til 3,74 m³/sekund pr. afkast.

Da ventilation ligger inden for intervallet 3,69-5,16 m³/sekund pr. afkast, er det Randers Kommunes vurdering at der ikke overventileres. Det vurderes desuden at OML-beregningen giver et retvisende billede af de faktiske forhold og at den kortere geneafstand kan opnås i praksis.

Det er en forudsætning for overholdelse af lugtgenekriterierne, at afkastene placeres som angivet i OML-beregningen, dvs. på en række i/nær kip med en afksthøjde på minimum 8 m. Det er desuden en forudsætning at der sættes "miljøkryds" i alle ventilationsafkast. Miljøkryds stabiliserer luftsøjlen fra afkastet, hvilket øger den højde hvor opblanding sker og dermed giver en bedre lugtspredning (mindre lugt). Effekten af miljøkryds er jf. Miljøstyrelsens vejledning indregnet i OML-modellen som en 15 % reduktion af afkastenes indre diameter (fra 0,915 til 0,77 m). Reduktion af den indre diameter giver en beregningsmæssig forøgelse af afkasthastigheden på 40 %, hvilket også giver en bedre lugtspredningen. Endelige er det en forudsætning, at afkastenes indre diameter er 0,915 m.

Herudover bemærkes, at der periodisk kan forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle, som efter kommunens opfattelse almindeligvis må accepteres i landbrugsområder.

Husdyrbrugets øvrige aktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener hos naboerne.

Afstandskrav

Ifølge Husdyrbrugloven og Husdyrgødningsbekendtgørelsen må stalde og lignende, samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilagepladser, ikke etableres inden for nærmere fastsatte afstande, jf. tabel 4.

Afstandskravene i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering, udvidelse eller ændring, der medfører øget forurening. Afstandskravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 gælder for etablering af beholdere til flydende husdyrgødning.

	Faktisk afstand	Min. krav til afstand
Husdyrbruglovens § 6: Nabobeboelse, byzone, sommerhusområde og lokalplanlagt område til boliger	Ca. 90 m.	50 m
Husdyrbruglovens § 7: Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper	> 1.000 m	10 m
Husdyrbruglovens § 8: Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Ca. 125 m	25 m
Husdyrbruglovens § 8: Almene vandforsyningsanlæg	>1.000 m til Udbynder Vandværk A.m.b.a.	50 m
Husdyrbruglovens § 8: Vandløb (herunder dræn) og søer	<ul style="list-style-type: none"> • Ca. 135 m til vandløb • Ca. 630 m til sø • > 15 m til dræn iflg. ansøger 	15 m
Husdyrbruglovens § 8: Offentlig vej og privat fællesvej	90 m til Hestehaven	15 m
Husdyrbruglovens § 8: Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m.	25 m
Husdyrbruglovens § 8: Beboelse på samme ejendom	Ca. 100 m	15 m
Husdyrbruglovens § 8: Naboskel	Ca. 27 m (tilbygning til stald)	30 m
Husdyrbruglovens § 8: Åbne vandløb og søer >100 m ²	-	100 ¹ m
Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22: Nabobeboelse	-	300 ² m
Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22: § 7 natur	-	300 ³ m

¹Gælder ved etablering af beholdere til flydende husdyrgødning.

²Gælder ved etablering af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr.

³Gælder ved etablering af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruglovens § 6:

Ifølge Husdyrbruglovens § 6 er der forbud mod at etablere husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt foretage udvidelser og ændringer af husdyrbrug, hvis det medfører forøget forurening, inden for 50 m fra nabobeboelser, byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger. Det eksisterende anlæg og nye tilbygning overholder afstandskravet på 50 m.

Husdyrbruglovens § 7:

Ifølge Husdyrbruglovens § 7 er der desuden forbud mod at etablere, udvide og ændre husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug der ligger i en afstand på mindre end 10 meter til nærmere bestemt sårbar natur, jf. Husdyrbruglovens § 7. Som det fremgår af tabel 4, ligger bygningsdelene mere end 1.000 meter fra sårbar natur.

Husdyrbruglovens § 8:

Afstandskravene gælder kun hvis der samtidig sker en forøgelse af forureningen fra den pågældende bygning (stald, gødningsopbevaringsanlæg og lignende). Som det ses i tabel 4, er afstandskravet på 30 m til naboskel ikke overholdt for den nye tilbygning til slagtesvinestalden (27 m til skel).

Ansøger giver følgende begrundelse for sin ansøgning om dispensation til den nye tilbygning:

Der er tidligere (i miljøtilladelsen 2023) foretaget en vurdering af de forskellige bygninger på Hestehaven 3. Maskinhuset og de ældre bygninger ved stuehuset er vurderet uegnet fra start, da en ombygning vil være for omkostningstung set i forhold til hvad der kan produceres. Følgende to bygninger har været i spil i forhold til etablering af slagtegrisestalden:

- Bygningen fra år 2000 (beliggende mellem gyllebeholder og maskinhus).
- forlængelse af bygningen fra år 1998 (Nuværende grisestald).

I bygningen fra år 2000 er der blevet regnet på indretningen. Ved svineproduktion er det vigtigt at kunne sektionere staldene og på grund af bygningens størrelse vil sektionerne blive meget små. Det vil betyde små hold af grise, som ikke harmonerer med en effektiv drift, som følge af begrænset mulighed for at sortere grisene efter størrelse. Med små hold af grise vil det desuden blive sværere at fylde bilen ved afsending til slagtning.

Bygningen fra 1998 er større og kan lettere ombygges og forlænges, så der kan dannes sektioner med større hold af grise. Herved er der bedre mulighed for en effektiv drift, hvor grisene kan sorteres efter størrelse/foderbehov. Det betyder bedre dyrevelfærd og en højere sundhedsstatus. Endeligt er det lettere at levere fulde læs til slagting, hvilket fremover bliver anbefalet fra slagteriet.

I forbindelse med projekteringen af udvidelsen er det besluttet at bygge længere mod øst og udtage udleveringsrummet i den vestlige ende fra produktionsarealet. På den måde bliver den gode sektionering og flowet i forbindelse med udlevering af grise bevaret. Dette vil ikke være muligt på andre måder.

Kommunen dispenserer på den baggrund fra afstandskravet til skel. Som alternativ til en dispensation skulle der opføres en ny staldbygning, i stedet for at udnytte den eksisterende bygningsmasse optimalt. Endelig er der tale om tilbygning til en eksisterende stald, hvor der ved etableringen og i miljøtilladelse er meddelt dispensation for afstandskravet til naboskel.

Dispensationen er givet med hjemmel i Husdyrbruglovens § 9. stk. 3. Det vurderes, at der ikke er begrundelse for at stille yderligere vilkår for drift og indretning i forbindelse med dispensationen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22:

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 skal nye beholdere for flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra nabobeboelser.

Desuden skal alle nye beholdere for flydende husdyrgødning være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra de i Husdyrbruglovens § 7 angivne naturtyper. I stedet for fast overdækning kan der anvendes en teknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, som en teknologi, der kan erstatte fast overdækning.

Der opføres ikke ny beholder for flydende husdyrgødning og afstandskravene er derfor ikke relevante.

På baggrund af ovenstående vurderer Randers Kommune, at projektet er i overensstemmelse med afstandskrav fastsat i Husdyrbruglovens § 6-8 og Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22.

Opbevaring/ håndtering af husdyrgødning

Husdyrbruget forventer at producere ca. 4.158 m³ gylle om året. Gyllen forventes at blive kørt til biogasanlæg og vil i så fald blive afhentet direkte fra

fortanken. Ejendommens gyllebeholder på 2.000 m³ vil blive anvendt til opbevaring af afgasset gylle.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at der på husdyrbruget bør være en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder. Dette for at undgå udkørsel af gylle under vejrmæssige forhold, som ikke egner sig til udbringning.

Kommunen har stillet vilkår om mindst 9 måneders opbevaringskapacitet, for at fastholde en miljømæssig forsvarlig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.

Ved tømning af gyllebeholdere med fastmonterede pumper eller traktorpumpe er der ved overførslen til gyllevogn risiko for spild af flydende husdyrgødning og forøget risiko for uheld. Randers Kommune har derfor stillet vilkår om, at overpumpning af gylle til gyllevogn skal ske via hydraulisk sugekran på gyllevognen. Hvis der ønskes anvendt pumper, der er fastmonteret på gyllebeholdere eller traktorpumpe med pumperør, der er ført ud over beholderkanten, skal der ved gyllebeholderne etableres en befæstet påfyldningsplads med fald mod afløb til opsamlingsbeholder.

Offentliggørelse

Partshøring

Orientering om udkast til miljøtilladelse har været fremsendt til ejere og beboere af beboelser inden for lugtkonsekvensområde (574 m).

Orienteringen blev fremsendt den 6. december 2024. Fristen til at kommentere udkastet var den 20. december 2024. Der er ikke modtaget bemærkninger.

Offentliggørelse af tilladelsen

Tilladelsen bekendtgøres på Randers Kommunes hjemmeside www.randers.dk den 6. januar 2025, som er tilladelsens dato.

Følgende er underrettet om tilladelsen:

- Ansøger
- Konsulent
- Parter
- Foreningen Greenpeace Danmark, info.dk@greenpeace.org

- Danmarks Naturfredningsforening, dnranders-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, lokalafdeling, jankarnoe@gmail.com
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Lokalafdelingen Dansk Ornitologisk Forening, randers@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, trvest@stps.dk

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. Husdyrbruglovens § 76.

Hvem kan klage?

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- afgørelsens adressat,
- miljø- og fødevareministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt, og
- enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Foreninger og organisationer som nævnt i Husdyrbruglovens §§ 85-87

Hvordan klager jeg?

Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes herefter gennem Klageportalen til Randers Kommune.

Klagen skal være indgivet inden fire uger efter denne afgørelse er meddelt - **senest den 3. februar 2025**. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen er indgivet, når den er tilgængelig for Randers Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort på Klageportalen.

Du kan læse mere om klagens behandling på [Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside](#).

Kan jeg blive fritaget for brug af Klageportalen?

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning herom til Randers Kommune via e-mail landbrug@randers.dk eller med almindelig post til Randers Kommune, Teknik og Miljø, Laksetorvet, 8900 Randers C, att. Landbrug. Randers Kommune videregiver anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som beslutter, om du kan blive fritaget.

Må tilladelse udnyttes, hvis den påklages?

Når en klage modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet, bliver der oprettet en sag i nævnets journalsystem.

Sagens parter orienteres om Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstid, om persondataloven og om frist for fremsættelse af yderligere bemærkninger til sagen.

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen straks kan tages i brug, men det sker på eget ansvar, da klageinstansen eventuelt kan ændre eller ophæve afgørelsen.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsen er meddelt jf. Husdyrbruglovens § 90.

Selvom der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet.

Bilag:

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Staldindretning

Bilag 3: OML-beregning ansøgt drift (afvigende ventilationsforhold)

Bilag 4: Supplerende oplysninger vedr. OML beregning